

"Ενημερωνόμαστε για την σωστή καθοδήγηση των έφηβων μαθητών μας"

Αγαπητοί γονείς,

Σας προωθούμε ενημερωτικό Φυλλάδιο από το πρόγραμμα της Δράσης του Γυμνασίου μας στον Άξονα «Σχέσεις σχολείου – οικογένειας»

Τίτλος δράσης:

« Ενημερωνόμαστε για την σωστή καθοδήγηση των έφηβων μαθητών μας»

Στόχος δράσης:

Επικοινωνία σχολείου-οικογένειας, δημιουργία αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ γονέων-μαθητών,

Άξονας:

Σχέση σχολείου – οικογένειας

-Υποστηρίξει δράσεων ενημέρωσης γονέων/κηδεμόνων για θέματα κοινού ενδιαφέροντος

Με εκτίμηση οι Εκπαιδευτικοί συντονιστές της Δδράσης :

ΑΡΑΠΑΚΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ ΠΕ08, ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΕ11, ΚΟΚΟΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕ04.01, ΜΟΥΡΚΟΥΣΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΕ03, ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΠΕ78.

Σχολική άρνηση στην εφηβεία: συμπτώματα, αιτίες, αντιμετώπιση

Ο Νίκος, 14 ετών, τους τελευταίους 3 μήνες αρνείται να πάει σχολείο. Εκφράζει δυσφορία και επιθυμία να διακόψει τη σχολική φοίτηση. Τα αρνητικά του συναισθήματα εντείνονται με το πέρασμα του χρόνου. Ο γονείς εκφράζουν έντονη ανησυχία για τη συμπεριφορά του γιου τους και οι χειρισμοί τους αρκετά συχνά καταλήγουν σε διαπληκτισμούς.

Η σχολική άρνηση είναι μια κατάσταση που διαγιγνώσκεται τόσο κατά την παιδική, όσο και αργότερα κατά την εφηβική ηλικία και αφορά στην ακούσια μη παρακολούθηση του σχολείου, συνοδευόμενη από συναισθήματα άγχους κατά τον αποχωρισμό από τους γονείς ή από το σπίτι (Καραγιάννης, 1994). Ενώ φαινομενικά μπορεί να εμφανίζεται ως πείσμα ή αντίδραση στους κανόνες του σχολείου, κυρίως στην εφηβεία, συνήθως κρύβει βαθύτερα ψυχικά ελλείμματα.

Η σχολική άρνηση εμφανίζεται σταδιακά. Αρχικά, με τη μορφή της απροθυμίας του εφήβου να πάει σχολείο, χρησιμοποιώντας παράπονα και δικαιολογίες και κλιμακώνεται σε μια κατηγορηματική άρνηση. Συχνά συνυπάρχουν και σωματικά συμπτώματα όπως εμετός, ανήσυχος ύπνος, πονοκέφαλος ή κοιλιακός πόνος, ναυτίες, ευερεθιστότητα και μειωμένη όρεξη (Herbert, 1999). Τα συμπτώματα αυτά τείνουν να εξαφανίζονται το Σαββατοκύριακο ή σε περιόδους σχολικών αργιών ή διακοπών, γεγονός που ενισχύει τη σύνδεση τους με τη σχολική άρνηση και ενώ έχει πρωτίστως αποκλειστεί οποιαδήποτε άλλη οργανική αιτία.

Η σχολική άρνηση, είναι σκόπιμο να διαχωρίζεται από το σκασιαρχείο. Το προφίλ των παιδιών με σχολική άρνηση διαφέρει σε επίπεδο δομής της προσωπικότητας, οικογενειακών ή κοινωνικών βιωμάτων και σχολικής επίδοσης (Herbert, 1999). Στην πρώτη περίπτωση, ο μαθητής, λόγω του έντονου άγχους που βιώνει, επιδιώκει να μην πάει καθόλου σχολείο και να μείνει στο σπίτι. Ειδικά κατά την εφηβεία, η σχολική άρνηση γίνεται δύσκολα αντιληπτή και πολλές φορές συνυπάρχει με κατάθλιψη, φοβίες, διαταραχές προσωπικότητας ή χρήσης ουσιών. Στους εφήβους παρατηρείται μια προσπάθεια να κρύψουν το άγχος τους ενώ η ντροπή τους οδηγεί συχνά στην απομόνωση. Ταυτόχρονα, τείνουν να εκλογικεύουν τα συναισθήματά τους λέγοντας ότι το σχολείο είναι βαρετό και δεν τους αρέσει (Καραγιάννης, 1994). Το σκασιαρχείο ορίζεται ως «παράνομη απουσία από το σχολείο» (Herbert, 1999), χωρίς την έγκριση των γονιών. Συνήθως, ο μαθητής παριστάνει ότι πηγαίνει σχολείο και τελικά φεύγει και περνά τον χρόνο του εκτός σπιτιού με συμμαθητές. Συχνά το σκασιαρχείο συνδέεται και με άλλες μορφές αντικοινωνικής συμπεριφοράς όπως επιθετικότητα και μικροκλοπές.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΟΒΡΥΑΣ ΠΑΤΡΩΝ

Ορισμένοι από τους παράγοντες που σχετίζονται με τη σχολική άρνηση μπορεί να είναι οι εξής:

- Ασθένεια ή ατύχημα του εφήβου που τον ανάγκασαν για κάποιο διάστημα να νοσηλευτεί ή να μείνει στο σπίτι.
- Θάνατος, αρρώστια γονέα ή συγγενικού προσώπου.
- Διαζύγιο ή συγκρουσιακή κατάσταση στο οικογενειακό περιβάλλον.
- Αλλαγή σχολικού πλαισίου.
- Σχολικός εκφοβισμός.
- Φόβος για σχολική αποτυχία, καθώς ορισμένοι μαθητές έχουν υψηλούς στόχους και απαιτήσεις από τον εαυτό τους, με αποτέλεσμα να μην είναι ποτέ ευχαριστημένοι. Συχνά, ο βαθμός που επενδύουν τα παιδιά στο σχολείο, ταυτίζεται με τις υψηλές απαιτήσεις των γονέων και τις δικές τους προσδοκίες. Ο φόβος ότι θα απογοητεύσουν τον γονέα, οδηγεί τον έφηβο στην παραίτηση από κάθε προσπάθεια.
- Μαθησιακές δυσκολίες που η μη έγκαιρη διάγνωση και αποκατάστασή τους, ενδεχομένως να συνδέεται με συναισθήματα απογοήτευσης και ματαίωσης.

Σχετικά με την αντιμετώπιση της σχολικής άρνησης, καθοριστικό ρόλο παίζει η επικοινωνία μεταξύ των γονιών και του εφήβου, που θα βασίζεται στον σεβασμό και στην κατανόηση. Πρωταρχικός στόχος των γονιών δεν είναι η άμεση επιστροφή στο σχολείο, αλλά η δημιουργία ενός κλίματος αποδοχής και εμπιστοσύνης, όπου ο έφηβος θα μοιραστεί τα άγχη και τις ανησυχίες του (Gil, 1996). Οι γονείς, ως συνοδοιπόροι στην πορεία του παιδιού τους, καλό είναι να προσπαθήσουν να αντιληφθούν και να αντιμετωπίσουν προσωπικά, σχολικά ή οικογενειακά εμπόδια στην προσπάθεια κατάκτησης των στόχων και των ονείρων των παιδιών. Είναι χρήσιμο να ενθαρρύνουν τη συστηματική παρακολούθηση του σχολείου χωρίς να γίνονται επικριτικοί ή επίμονοι. Να εξηγήσουν με ήρεμο τρόπο τις προοπτικές που μπορεί να προσφέρει το σχολείο στην μετέπειτα επαγγελματική και προσωπική του εξέλιξη, καθώς και συνέπειες που μπορεί να έχει στο μέλλον η εγκατάλειψή του. Επίσης, επικοινωνιακή είναι η παράλληλη παρακολούθηση κάποιας εξωσχολικής δραστηριότητας από την οποία ο έφηβος θα λαμβάνει ικανοποίηση. Ειδικά για τα παιδιά με χαμηλή σχολική επίδοση και μειωμένες κοινωνικές επαφές στο σχολικό περιβάλλον, η συμμετοχή σε εξωσχολικές ομάδες συμβάλει αρκετά στην ενίσχυση της αυτοεικόνας τους. Τέλος, καθοριστική σημασία παίζει η συνεργασία των γονέων με το σχολείο, έτσι ώστε να προσφερθεί στον μαθητή μια συντονισμένη και πολύπλευρη παρέμβαση τόσο στο σχολικό περιβάλλον όσο και σε οικογενειακό και ατομικό επίπεδο (Herbert, 1998).

Βιβλιογραφικές αναφορές

Gil E. (1996) Treating Abused Adolescents. New York. Guilford Press.

Herbert M(1998) Ψυχολογικά προβλήματα παιδικής ηλικίας, Α τόμος. Ελληνικά Γράμματα.

Herbert M(1999) Ψυχολογικά προβλήματα εφηβικής ηλικίας. Ελληνικά Γράμματα.

Καραγιάννης Δ. (1994) Σχολική άρνηση, μελέτη των δυναμικών του παιδιού και της οικογένειάς του.

Διδακτορική διατριβή. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Παπαγεωργίου Β. (2005) Ψυχιατρική παιδιών και εφήβων. University Studio Press.